

BügelHajema

Plek voor ideeën

Memo

projectnummer: 076.00.12.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Oosterleek 39, Oosterleek
Datum: 16-08-2016

Kader

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw), een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 25 juli 2016 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

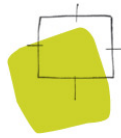

Impressie plangebied: links de woonboerderij met boomgaard, rechts de zuidoost-zijde van het plangebied met bos en struweel

ONDERZOEKSGEBIED

Het plangebied bestaat uit drie aan elkaar grenzende kavels aan Oosterleek 39 te Oosterleek. De kavels worden omgeven door watergangen van 2 tot 6 meter breed. Op de middelste kavel staat een woonboerderij die is aangewezen als rijksmonument. Het rijksmonument bevindt zich in een vervallen staat. In het plangebied is opgaand groen aanwezig in de vorm van boomgaarden en kleine stukken bos en struweel.

De plannen bestaan uit de volledige renovatie van het rijksmonument. Op de percelen aan weerszijden kunnen woningen worden gerealiseerd. Daarom zijn ook deze percelen onderzocht. Voorafgaand aan de bouw zal opgaande begroeiing worden verwijderd.

Soortbescherming

FLORA- EN FAUNAWET

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving.

Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Flora- en faunawet van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

INVENTARISATIE

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl¹ soortinformatie uit de Nationale Database Flora en Fauna² opgevraagd (© NDFF - Quickscanhulp.nl 21-07-2016 09:19:46). Hieruit blijkt dat uit de omgeving van het plangebied diverse waarnemingen van zwaardere beschermde planten- en diersoorten bekend zijn. Onderstaand wordt (indien van toepassing) nader ingegaan op deze en andere soort(groep)en.

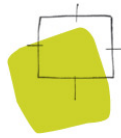
De twee kavels aan de noordwestzijde van het plangebied bestaan uit een boomgaard met kroosjes, peren en walnoten. Daarnaast zijn enkele vrij oude tot oude witte paardenkastanjes en essen in het plangebied aanwezig. De ondergroei van de boomgaard bestaat uit licht verruigd grasland met ruigtekruiden, zoals gewone berenklauw, grote brandnetel, ridderzuring en raapzaad.

De kavel aan de noordwestzijde wordt niet of nauwelijks beheerd. Aan de noordzijde van de kavel is een essenbos aanwezig met in de ondergroei gewone braam, grote brandnetel en kleeftkruid. De zuidzijde van het perceel bestaat uit een oude boomgaard met onder meer peren en walnoten. Tussen de fruitbomen is hoge ruigte en struweel aanwezig met soorten als akkerdistel, gewone berenklauw, gewone braam, gewone vlier, grote brandnetel en fluitenkruid.

De watergangen om het plangebied worden gekenmerkt door een relatief soortenarme vegetatie met klein kroos, punkroos en fonteinkruidsoorten. Aan de oevers zijn verder harig wilgenroosje en heen aangetroffen. In de watergang aan de zuidooststrand van het plangebied zijn enkele planten van zwanenbloem aanwezig, een licht beschermde soort volgens de Ffw.

¹ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

De aangetroffen plantensoorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Zwaardere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en gezien de inrichting en het gebruik van het plangebied ook niet te verwachten.

In twee perenbomen aan de westrand van het plangebied zijn enkele holtes aanwezig. Een spechtenholte op minder dan twee meter boven het maaiveld (voor vleermuizen erg laag) kon met een zaklamp worden geïnspecteerd, waarbij geen (sporen van) vleermuizen zijn aangetroffen. Bij een stuk loszittende schors op 5 meter hoogte werden ook geen sporen waargenomen die duiden op de aanwezigheid van vleermuizen. Bovendien wordt op de locatie van deze boom niet gebouwd, zodat een eventuele verblijfplaats behouden blijft. Andere potentiële vleermuisverblijfplaatsen in bomen zijn niet aangetroffen. De kleine woonboerderij bevindt zich in een zeer vervallen staat en is door lichtinval en tocht, als gevolg van het grote aantal gaten in het dak en in de muren, ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuisverblijfplaatsen worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Het plangebied is bijzonder geschikt als foerageergebied van vleermuizen die in de omgeving van het plangebied verblijven. Uit de omgeving van het plangebied zijn de soorten gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis bekend¹. Deze soorten zijn ook in het plangebied te verwachten.

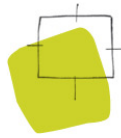
Het plangebied vormt naar verwachting geen essentieel onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. Bovendien blijven opgaande groenstructuren en watergangen in het plangebied grotendeels behouden.

Zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet in het plangebied verwacht vanwege inrichting en gebruik en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het plangebied¹. Wel zijn enkele algemene en licht beschermde zoogdieren in het plangebied te verwachten, zoals bosmuis, bosspitsmuis, rosse woelmuis en egel.

In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats als uilen en roofvogels. Kerkuil en steenuil zijn uit de omgeving van het plangebied bekend¹ en kunnen onder meer in gebouwen en schuren broeden. Op de zolder van de oude woonboerderij is in 2015 een dode kerkuil gevonden. Op de zolder zijn echter geen plekken aanwezig die voor kerkuil en steenuil kunnen dienen als nest- of verblijfplaats. Daarom is het zeer onwaarschijnlijk dat deze soorten in het plangebied tot broeden komen. Wel duidt de vondst van kerkuil erop dat de oude woonboerderij (incidenteel) gebruikt kan worden als rustplaats. Het plangebied is geschikt als foerageergebied van steenuil en kerkuil.

In het plangebied is een plukplaats aangetroffen met veren van een eend. Dit duidt erop dat het plangebied wordt gebruikt door een foeragerende havik. Het plangebied is daarnaast geschikt voor foeragerende steenuilen.

Verder kunnen in het plangebied algemene vogelsoorten van bossen, struwelen en boomgaarden tot broeden komen, waaronder merel, putter, tijtjaf en zwartkop. In een walnotenboom ten westen van de woonboerderij was ten tijde van het veldbezoek een bezet houtduivennest aanwezig.

Zwaarder beschermde amfibieënsoorten worden niet in het plangebied verwacht vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied en zijn ook niet bekend uit de omgeving van het plangebied¹. De watergangen vormen wel geschikt voortplantingsbiotoop voor algemene licht beschermde amfibieënsoorten, zoals bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad.

Uit de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de zwaarder beschermde vissoorten bittervoorn en kleine modderkruiper bekend¹. Het voorkomen van deze vissoorten kan niet worden uitgesloten in de watergangen om het plangebied.

Voor zwaarder beschermde reptielen en ongewervelden (als dagvlinders en libellen) ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied.

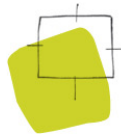
TOETSING

Door de plannen verandert mogelijk een deel van het foerageergebied van in de omgeving verblijvende vleermuizen. Het foerageergebied voor vleermuizen zal echter niet geheel verloren gaan, doordat de opgaande begroeiing bij de plannen grotendeels behouden blijft. Bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Daarom worden negatieve effecten op vleermuizen naar aanleiding van de plannen op voorhand niet verwacht.

De oude woonboerderij kan (incidenteel) gebruikt worden als rustplaats door kerkuil en/of steenuil. Van een vaste nest- of verblijfplaats zal echter geen sprake zijn. Het foerageergebied van kerkuil en steenuil zal gedeeltelijk verloren gaan naar aanleiding van de plannen, maar een aanzienlijk deel blijft echter behouden. Bovendien blijven in het kleinschalige cultuurlandschap in de omgeving van het plangebied voor beide soorten voldoende alternatieve rust- en verblijfplaatsen en alternatief foerageergebied aanwezig.

Ook het foerageergebied van havik zal niet geheel verloren gaan naar aanleiding van de plannen. Voor havik vormt het plangebied bovendien hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied. In de omgeving is in ruime mate hoogwaardig foerageergebied aanwezig voor havik. Daarom worden negatieve effecten op het foerageergebied van deze soorten naar aanleiding van de plannen dan ook niet verwacht.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels worden verstoord. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen (artikel 11 en 12 van de Ffw). Om verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen of dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden vastgesteld dat geen broedgevallen aanwezig zijn. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

De plannen hebben geen betrekking op de watergangen om de percelen. Daarom worden negatieve effecten op bittervoorn en kleine modderkruiper naar aanleiding van de plannen niet verwacht. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen daarnaast verblijfplaatsen van enkele licht beschermde amfibie- en zoogdiersoorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 9 Ffw). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 11 Ffw). Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

Gebiedsbescherming

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het Natuurbeleidsplan waarin het concept van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is opgenomen.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het NNN (voorheen ook wel Ecologische Hoofdstructuur - EHS - genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Noord-Holland uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening.

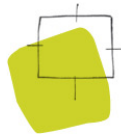
WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is het meest nabijgelegen beschermd gebied in het kader van de NBW 1998 en ligt op iets meer dan 150 meter ten zuiden van het plangebied.

De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op ruim 100 meter ten zuidwesten en zuidoosten van het plangebied. Het betreft kleine akker-, grasland- en bosgebieden langs het markermeer. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op circa twee kilometer ten westen van het plangebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het plangebied en de aard van de ontwikkeling kunnen met betrekking tot het voorgenomen plan negatieve effecten op Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer op voorhand worden uitgesloten. Deze inventarisatie geeft daarom geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Nbw 1998.

Het plangebied is niet aangewezen als NNN of weidevogelleefgebied. Negatieve effecten op deze gebieden worden naar aanleiding van de plannen niet verwacht, waardoor het plan niet in strijd is met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

CONCLUSIE

Op basis van de ecologische inventarisatie is voldoende beeld ontstaan van de natuurwaarden in het plangebied.

Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. In dat geval is een overtreding van de Ffw niet aan de orde.

Uit de inventarisatie is verder naar voren gekomen dat een Voortoets in het kader van de Nbw 1998 of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Een vergunning op grond van de Nbw 1998 voor de beoogde activiteiten op voorhand niet nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.